

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
SREDNJOBOSANSKI KANTON / KANTON SREDIŠNJA BOSNA
MINISTARSTVO OBRAZOVANJA, NAUKE, MLADIH, KULTURE I SPORTA
MINISTARSTVO OBRAZOVANJA, ZNANOSTI, MLADIH, KULTURE I ŠPORTA

KURIKULUM

ODGOJNI RAD SA ODJELJENJSKOM
ZAJEDNICOM

ZA GIMNAZIJE

Travnik, august 2025.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
SREDNJOBOSANSKI KANTON / SREDIŠNJA BOSNA
MINISTARSTVO OBRAZOVANJA, NAUKE, MLADIH, KULTURE I SPORTA
MINISTARSTVO OBRAZOVANJA, ZNANOSTI, MLADIH, KULTURE I ŠPORTA

KURIKULUM

ODGOJNI RAD SA ODJELJENJSKOM
ZAJEDNICOM

ZA GIMNAZIJE

Travnik, august 2025.

Kurikulum Odgojni rad sa odjeljenjskom zajednicom za gimnazije

Izdavač: Ministarstvo obrazovanja, nauke, mladih, kulture i sporta Srednjobosanskog kantona / Ministarstvo obrazovanja, znanosti, mladih, kulture i sporta Kantona Središnja Bosna

Za izdavača: Bojan Domić, ministar

Stručni tim za razvijanje, prilagođavanje i inoviranje predmetnih kurikuluma i njihovu primjenu u osnovnim i srednjim školama na području Srednjobosanskog kantona u kojima se nastavni proces realizira na bosanskom jeziku:

Nezira Fuško, prof., voditeljica Stručnog tima

Dr. sc. Alma Švraka, voditeljica radne grupe

Mr. sc. Jasna Eminović, član

Iva Stanić, administrator online platforme

Lektor:

Dr. sc. Nermin Šušić

Tehnička priprema i uređenje:

Dr. sc. Nevzudin Buzadžija

A/ OPIS PREDMETA	4
B/ CILJEVI UČENJA I PODUČAVANJA PREDMETA	5
C/ OBLASNA STRUKTURA PREDMETNOG KURIKULUMA	6
D/ ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI.....	8
GIMNAZIJA	
I razred	8
Opća gimnazija, matematičko-informatička gimnazija, gimnazija informacionih tehnologija, filološka gimnazija	
II razred	11
Opća gimnazija, matematičko-informatička gimnazija, gimnazija informacionih tehnologija, filološka gimnazija	
III razred	15
Opća gimnazija, matematičko-informatička gimnazija, gimnazija informacionih tehnologija, filološka gimnazija	
IV razred	18
Opća gimnazija, matematičko-informatička gimnazija, gimnazija informacionih tehnologija, filološka gimnazija	
E/ UČENJE I PODUČAVANJE.....	21
F/ VREDNOVANJE U PREDMETNOM KURIKULUMU	22

A/ OPIS PREDMETA

U odgojno-obrazovnom radu škole posebno mjesto zauzima rad odjeljenjske zajednice. Svrha časova odjeljenjske zajednice je cjelovit razvoj učenika kroz izgradnju pozitivnih međuljudskih odnosa, jačanje lične i socijalne odgovornosti, te unapređenje školskog života u sigurnom i podsticajnom okruženju.

Rad odjeljenjske zajednice u srednjoj školi ima izuzetno važnu ulogu u odgoju i obrazovanju učenika. To je prostor u kojem se razvijaju međuljudski odnosi, njeguje saradnja i uči odgovornost. Kroz aktivnosti odjeljenjske zajednice, učenici imaju priliku da izraze svoje mišljenje i učestvuju u donošenju odluka koje se tiču njihovog razreda. Ova zajednica omogućava izgradnju osjećaja pripadnosti i zajedništva među učenicima. Uloga razrednika u radu zajednice je važna jer on usmjerava, podržava i motiviše učenike. Odjeljenjska zajednica se redovno sastaje kako bi raspravljala o pitanjima važnim za svakodnevni život u školi. Na sastancima se rješavaju aktuelni problemi i planiraju zajedničke aktivnosti. Učenici se podučavaju demokratskom odlučivanju i prihvatanju različitih stavova. Osim toga, razvijaju empatiju, solidarnost i međusobno poštovanje. Kroz zajedničke projekte, humanitarne akcije i obilježavanje značajnih datuma, učenici postaju aktivni članovi škole i društva. Odjeljenjska zajednica predstavlja prostor u kojem se učenike podstiče na međusobno poštovanje, otvorenu komunikaciju, aktivno učešće i odgovorno ponašanje. Kroz ove časove razvijaju se emocionalne, socijalne i etičke kompetencije učenika, jača se osjećaj pripadnosti kolektivu, razvija se tolerancija i empatija, te se učenici osposobljavaju za konstruktivno rješavanje sukoba i donošenje odgovornih odluka. Osim toga, odjeljenjska zajednica ima važnu ulogu u prepoznavanju i prevenciji problema u ponašanju, vršnjačkog nasilja i drugih izazova sa kojima se učenici suočavaju tokom srednjoškolskog obrazovanja.

Rad odjeljenjske zajednice uključuje teme koje se odnose na lični razvoj, profesionalnu orijentaciju i prevenciju rizičnih ponašanja. Učenici se kroz ove sadržaje osnažuju da brinu o svom zdravlju i donose odgovorne odluke. Radom odjeljenjske zajednice obrađuju se teme iz svakodnevnog života koje doprinose emocionalnoj i socijalnoj zrelosti mladih. Također se razvijaju komunikacijske vještine, tolerancija i timski duh. Odjeljenjska zajednica doprinosi stvaranju pozitivne klime u razredu i cijeloj školi. Učenici se kroz aktivno učešće osjećaju uvaženo i ravnopravno. Ova forma rada omogućava bolju saradnju između učenika, nastavnika i roditelja. Odjeljenjska zajednica ima i važnu preventivnu ulogu, jer na vrijeme prepoznaje i reaguje na eventualne probleme među učenicima. Na kraju, rad odjeljenjske zajednice doprinosi cjelokupnom razvoju mladih ljudi i njihovoj pripremi za život i buduće izazove. Zato je neophodno posvetiti joj pažnju, planiranje i posvećen rad svih učesnika u odgojno-obrazovnom procesu. Tematski sadržaji odjeljenjske zajednice su multidisciplinarno postavljeni i međusobno povezani. Realizaciju međupredmetnih tema moguće je ostvariti kroz korelaciju sa više nastavnih predmeta kao što su: Demokratija i ljudska prava, Historija, Bosanski jezik i književnost, Tjelesni i zdravstveni odgoj i drugi.

Čas odjeljenjske zajednice se održava 1 čas sedmično ili 35 časova godišnje za učenike prvog, drugog i trećeg razreda, odnosno 30 časova godišnje za učenike četvrtog razreda opće, IT, filološke i matematičko-informatičke gimnazije.

B/ CILJEVI UČENJA I PODUČAVANJA

1. Razvijanje pozitivne slike o sebi, svojim mogućnostima i vrijednostima.
2. Razvijanje zdravih navika življenja.
3. Razvijanje ljubavi prema užoj i široj zajednici (svojoj porodici, prijateljima, gradu, domovini), kao i ljubavi i pozitivnih stavova prema drugim narodima i narodnostima.
4. Razvijanje međusobnog povjerenja, poštovanja i tolerancije.
5. Razvijanje komunikacijskih i socijalnih vještina te nenasilnog rješavanja problema u preveniranju svakog oblika nasilja.
6. Razvijanje društveno prihvatljivih i civilizacijskih vrijednosti, navika u čuvanju sredine u kojoj živimo.

C/ OBLASNA STRUKTURA KURIKULUMA

A/ Učenje i razvoj ličnosti

U okviru ove oblasti, učenike se podstiče da bolje upoznaju sebe i razviju osjećaj lične vrijednosti. Aktivnosti uključuju razmišljanje o sopstvenim snagama, slabostima, interesovanjima i ciljevima. Kroz razgovore i radionice, učenici uče kako da prepoznaju i izraze svoja osjećanja na zdrav način. Razvija se samopouzdanje i pozitivan odnos prema sebi. Učenici se ohrabruju da prihvate različitosti i da se razvijaju kao jedinstvene ličnosti. Uči se i o važnosti samokontrole i odgovornosti za sopstvene odluke. Podstiče se kritičko mišljenje i refleksija o sopstvenim postupcima. Učenici razvijaju vještine koje im pomažu da postave lične ciljeve i rade na njihovom ostvarivanju. Nastavnici pružaju podršku u razvoju emocionalne pismenosti.

B/ Socijalne i komunikacijske vještine, humani odnosi i prevencija nasilničkog ponašanja

Ova oblast podstiče razvoj zdravih odnosa sa vršnjacima i odraslima. Učenici uče kako da slušaju druge s poštovanjem i izražavaju svoje mišljenje na konstruktivan način. Razvijaju se vještine nenasilne komunikacije, pregovaranja i rješavanja sukoba. Akcenat se stavlja na važnosti timskog rada i međusobne saradnje. Učenici vježbaju kako da budu tolerantni i empatični. Posebna pažnja se posvećuje aktivnom slušanju i neverbalnoj komunikaciji. Razgovara se o problemima kao što su izolacija, vršnjačko nasilje i digitalna komunikacija. Podstiče se otvoren i iskren dijalog unutar razreda. Učenici se osposobljavaju da prepoznaju i reaguju na socijalne nepravde. Sve ove vještine doprinose pozitivnoj atmosferi u odjeljenju i jačanju zajedništva i formiranju pojma kolektivnog duha. Prevencija nasilničkog ponašanja u odjeljenjskoj zajednici ima za cilj razvijanje svijesti kod učenika o štetnosti nasilja u svim njegovim oblicima. Učenici se podstiču da prepoznaju nasilje, da razumiju njegove posljedice i da znaju kome se mogu obratiti u slučaju potrebe. Kroz razgovore, radionice i zajedničke aktivnosti promovise se kultura dijaloga, međusobnog uvažavanja i nenasilne komunikacije. Učenici aktivno učestvuju u kreiranju pravila ponašanja koja važe unutar kolektiva, čime se jača osjećaj odgovornosti i pripadnosti.

C/ Moralni odgoj i odgovorno građanstvo

U ovoj oblasti učenici uče o svojim pravima, ali i obavezama kao građana. Razmatraju se teme kao što su: demokratija, pravda, jednakost i odgovornost. Učenici se upoznaju sa osnovnim dokumentima o ljudskim pravima i pravima djeteta. Podstiče se aktivno učešće u društvenim i školskim projektima. Razvijaju se vrijednosti poput solidarnosti, poštovanja i brige za zajednicu. Učenici se ohrabruju da budu odgovorni članovi razreda i škole. Razgovara se o ulozi mladih u društvenim promjenama. Potiče se kritičko razmišljanje o društvenim pojavama i pitanjima. Organizuju se akcije i radionice koje podstiču volonterizam i aktivizam.

D/ Zdrav način života i prevencija rizičnih ponašanja

Ova oblast se bavi zaštitom zdravlja i prevencijom negativnih oblika ponašanja. Učenici uče o štetnosti pušenja, alkohola, droga i drugih oblika zavisnosti. Razmatraju se i problemi kao što su nasilje, rizično ponašanje na internetu i neodgovorno seksualno ponašanje. Promovišu se zdrave životne navike poput pravilne ishrane, fizičke aktivnosti i kvalitetnog sna. Organizuju se predavanja i radionice sa stručnjacima iz oblasti zdravlja. Učenici se podstiču da traže pomoć kada im je potrebna. Razvija se otpornost na pritiske iz okoline i vještine donošenja zdravih odluka. Značaju mentalnog zdravlja i strategije suočavanja sa stresom su dio nastavnih sadržaja koji kod učenika formiraju pojam „mentalna higijena“. Razvija se odgovornost prema sopstvenom umu i tijelu.

E/ Obrazovne i životne vještine, priprema za budućnost

Učenici razvijaju vještine koje su im potrebne za uspjeh u školi i svakodnevnom životu. Uče kako da planiraju vrijeme, organizuju obaveze i efikasno uče. Razvijaju se strategije za rješavanje problema i donošenje odluka. Potiče se radna disciplina, upornost i samostalnost. Učenici uče kako da postavljaju ciljeve i prate njihov napredak. Razmatra se važnost finansijske pismenosti i odgovornog upravljanja novcem. Potiče se kreativnost i inovativnost u rješavanju zadataka. Učenici uče kako da se nose sa neuspjehom i da iz njega uče. Razvijaju se osnovne životne vještine poput komunikacije sa institucijama, pisanja molbi i upravljanja ličnim dokumentima. Sve ove vještine osposobljavaju učenike za samostalan i odgovoran život. Učenici se upoznaju sa tržištem rada i traženim profesijama. Organizuju se susreti sa stručnjacima iz različitih oblasti i posjete firmama i institucijama. Uče kako se piše CV, motivaciono pismo i kako se pripremiti za razgovor za posao. Učenici razvijaju vještine prepoznavanja svojih sposobnosti i interesovanja. Potiče se razmišljanje o dugoročnim ciljevima i karijernom putu.

F/ Kulturno i prirodno naslijeđe, aktuelna zbivanja

Oblast kulturnog i prirodnog naslijeđa posvećena je upoznavanju i očuvanju vrijednosti koje su dio našeg identiteta i tradicije. Učenici se kroz različite sadržaje upoznaju sa značajnim kulturnim spomenicima, običajima, jezicima, narodnom muzikom, igrama i drugim oblicima naslijeđa. Organizuju se posjete muzejima, galerijama, historijskim lokalitetima i prirodnim ljepotama, čime se znanja iz učionice povezuju sa stvarnim svijetom. Također se njeguje svijest o važnosti očuvanja prirodne sredine, jer je i ona dio ukupnog naslijeđa koje treba čuvati za buduće generacije. Važno je da kroz ove aktivnosti razviju poštovanje prema različitostima i uče o kulturnim vrijednostima drugih naroda. Posebna pažnja posvećuje se očuvanju jezika, narodnih običaja i prirodnih resursa. Na ovaj način se doprinosi razvoju kulturne svijesti i ponosa na vlastito porijeklo. Kroz teme o aktuelnim zbivanjima razrednik će sa odjeljenjskom zajednicom obrađivati različite događaje i trenutna dešavanja nastojeći osvijestiti pojmove poedinac-zajednica-društvo.

D/ ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI

I razred - opća gimnazija, matematičko-informatička gimnazija, gimnazija
informatičkih tehnologija, filološka gimnazija /1 čas sedmično/35 časova godišnje/

Oblast: A/ Učenje i razvoj ličnosti	
Ishod učenja	Razrada ishoda
A.I.1. Prepoznaje slojeve identiteta uz razumijevanje različitosti i prihvatanje drugog i drugačijeg.	• Prepoznaje pojam identiteta, njegovo suštinsko značenje i važnost u interakciji sa drugima (bogatstvo različitosti). • Identificira slojeve identiteta, te razlikuje stereotipe i predrasude.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
Moja porodica i ja, moja lična priča (slojevi identiteta), prelazak iz osnovne u srednju školu, stereotipi, predrasude.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Rad u parovima: dijeljenje priča i međusobna podrška u razvoju identiteta. Role-play scenariji: postavljanje nekog cilja.	
A.I.2. Objašnjava emocionalni svijet, te stavlja u odnos sebe spram drugih.	• Prepoznaje i objašnjava emocije u određenim situacijama, te prati reakcije i uči se samokontroli. • Prosuduje situacije oslanjajući se na razvoj emocionalne inteligencije.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
Upravljanje emocijama, postavljanje ciljeva, kontinuirano učenje, razvijanje samopouzdanja i samokontrole, emocionalna inteligencija.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Dnevnik samoposmatranja: učenici vode lični dnevnik emocija i ciljeva. Reflektivne radionice i eseji: vježbe vizualizacije i introspektivni rad.	

Oblast: B/ Socijalne i komunikacijske vještine, humani odnosi i prevencija nasilničkog ponašanja	
Ishod učenja	Razrada ishoda
B.I.1. Učenik razvija osnovne komunikacijske vještine (aktivno slušanje, izražavanje mišljenja).	• Prepoznaje jezik zmije i jezik žirafe, te primjenjuje „ja“ govor u praktičnom životu. • Identificira „govor tijela“ u komunikaciji te shodno tome primjenjuje odgovarajuće tehnike.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
Prijateljstvo (kako nastaje, razvija se ili gasi), značaj međusobnog poštovanja i tolerancije, rješavanje konflikata, timski i zajednički rad.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Debate i diskusije: o temama tolerancije, granica, timskog rada. Igre uloga: konfliktne situacije i njihovo razrješavanje (verbalno i neverbalno).	

B.I.2. Analizira uloge u komunikacijskim odnosima, te transfer razgovora.	Razlikuje verbalnu i neverbalnu komunikaciju, te vrednuje rezultat komunikacije na osnovu kritičkog promišljanja.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
Sukob ili saradnja, empatija, postavljanje granica, neprimjerena komunikacija (stigmatizacija, diskriminacija, omalovažavanje).	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Grupne radionice: vježbe timske dinamike i povjerenja. Radionice o neverbalnoj komunikaciji. Zajednički mini-projekti: promovisanje saradnje.	

Oblast: C/ Moralni odgoj i odgovorno građanstvo	
Ishod učenja	Razrada ishoda
C.I.1. Učenik prepoznaje i prihvata pravila ponašanja u školskoj zajednici.	- Upoređuje pristup prema pravilima, te njihovo suštinsko značenje u stvarnom životu. - Identificira odgovornost u sklopu ponašanja prema pravilima.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
Upoznavanje pravila i kućnog reda škole, organizacija odjeljenjske zajednice, uzročno-posljedična veza pravila i odgovornosti.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Debate i kvizovi. Razgovor sa sekretarom škole. Simulacija učeničkog parlamenta. Kreiranje zajedničkog kodeksa ponašanja.	
C.I.2. Vrednuje značaj rada u zajednici.	- Identificira kolektivni duh zajednice i ulogu pojedinca u istoj. - Vrednuje volonterski pristup zajednici i jača kompetencije odgovornog člana zajednice.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
Moje pravo i odgovornost, kulturna raznolikost i etička pitanja, osviještenost pripadnosti zajednici i društvu.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Debate, promovisanje volonterskog rada u zajednici kroz različite kampanje pokrenute od strane školskog okruženja i zajednice.	

Oblast: D/ Zdrav način života i prevencija rizičnih ponašanja	
Ishod učenja	Razrada ishoda
D.I.1. Prepoznaje devijantne oblike ponašanja i uzroke, te posljedice istih po zdravlje.	Prepoznaje različite vrste ovisnosti, te objašnjava štetnost duhana, alkohola, energetskih pića, narkotika i sl. po zdravlje čovjeka.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	

Vrste ovisnosti (prevencija), upravljanje stresom i prepoznavanje stresora, prva pomoć, stručna pomoć (kada je potrebna i kome se obratiti).	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Radionice sa stručnjacima: psiholog, policajac, ljekar. Simulacije i studije slučaja: stres, loše odluke.	
D.I.2. Prosuduje vrijednosti zdravog stila življenja u savremenom dobu.	• Upoređuje „nus pojave“ osobe koja živi nezdravim stilom života sa onom koja upražnjava fizičku i mentalnu higijenu. • Razvija vlastiti koncept zdravog stila života analizirajući potencijalne opasnosti savremenog društva (stres, nasilje).
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
Prehrambeni stilovi i zdrave navike, važnost fizičke aktivnosti, mentalna higijena.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Anketiranje i analiza navika učenika. Uvođenje fizičke aktivnosti kao "aktivne pauze". Plakat i kampanja: podizanje svijesti o fizičkom i mentalnom zdravlju.	

Oblast: E/ Obrazovne i životne vještine, priprema za budućnost	
Ishod učenja	Razrada ishoda
E.I.1. Prepoznaje vlastite potrebe i pravi „dogovor“ sa sredinom u kojoj se nalazi.	• Nabraja vlastite potrebe i usaglašava iste prema pravilima i konceptu školovanja.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
Upravljanje vremenom, kritičko razmišljanje, motivacija za učenje, uloga medija u životu mladih, rješavanje problem, bazične i ostale potrebe.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Analiza medijskih sadržaja i izvora informacija. Igre logike i rješavanja problema u timu. Motivacioni govornici ili alumni gostovanja. Karijerni testovi i savjetovanje. Posjete firmama, IT centrima, fakultetima. Vježbanje pisanja CV-a i simulacije intervjua. Radionice digitalnih vještina (osnove, bezbjednost, upravljanje podacima). Razgovor sa profesionalcima iz različitih oblasti.	
E.I.2. Planira slobodno vrijeme i radne zadatke u skladu sa zadatim ciljem.	• Upoređuje dosadašnji koncept slobodnog vremena sa zahtjevima nove sredine i radnih zadataka, te identificira parametre na osnovu kojih će izvršiti novu podjelu na vrijeme za školu i vrijeme za razonodu u skladu sa postavljenim ciljem. • Vrednuje koncept slobodnog vremena u realnom i virtuelnom svijetu u svrhu ličnog rasta i razvoja. • Izrađuje vlastiti pristup u skladu sa ličnim ciljevima pomoću različitih tehnika.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
Planiranje slobodnog vremena, digitalna pismenost i sigurnost, rješavanje problema, kritičko razmišljanje, osnaživanje za donošenje odluka, motivacija za učenje.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Organizacija radionica: planer dana, ciljevi učenja. Izrada ličnog sedmičnog rasporeda aktivnosti. Mapa uma-kreiranje vremena, obaveza, zadatka u skladu sa ličnim ciljevima.	

Oblast: F/ Kulturno i prirodno naslijeđe, aktualna zbivanja	
Ishod učenja	Razrada ishoda
F.I.1. Prepoznaje značaj i vrijednosti tradicije multietničke zajednice	• Prepoznaje i upoređuje obilježja većinskih i manjinskih grupa u multietničkoj zajednici Bosne i Hercegovine koje se temelje na suživotu i toleranciji.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
Moj grad i moja škola, eko okruženje, aktualna zbivanja u školi, zajednici i svijetu.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Istraživački zadaci: Podijeliti učenike u grupe, neka istraže znamenitosti u okruženju i njihove karakteristike s akcentom na multietničkoj zajednici.	
F.I.2. Razumije značaj kulturno-historijskih spomenika te očuvanje istih.	• Upoređuje kulturno-historijske znamenitosti s periodom iz kog datiraju, te identificira značaj istih u historijskom i kulturološkom smislu.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
Prirodne znamenitosti BiH i očuvanje prirodnih znamenitosti u lokalnoj i široj zajednici.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Diskusija: Pitati učenike koje prirodne ljepote BiH poznaju (npr. Una, Jajce, Vrelo Bosne). Gost predavač ili video: Pozvati lokalnog kustosa muzeja i prikazati kratak dokumentarni video. Akcioni plan: Osmisliti plan ekskurzije ili časova u prirodi s akcentom na posjetama kulturno-historijskim znamenitostima uz aktivno učešće učenika u ulozi turističkih vodiča.	

II razred - opća gimnazija, matematičko-informatička gimnazija, gimnazija informacionih tehnologija, filološka gimnazija /1 čas sedmično/35 časova godišnje/

Oblast: A/ Učenje i razvoj ličnosti	
Ishod učenja	Razrada ishoda
A.II.1. Razumije odnose u porodici, te prepoznaje pojam porodične dinamike	• Upoređuje porodične uloge, te komunikaciju između članova porodice. • Objašnjava pojam zdrave dinamike u porodičnim odnosima.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
Moja porodica i ja (zdravi odnosi u porodici), moje vrline i mane.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Reflektivni dnevnik – učenici vode bilješke o svojim emocijama i napretku.	
A.II.2. Identificira izazov i prosuđuje vrijednost istog.	• Objašnjava mane i vrline, emocionalno osviješten prepoznaje vrijednost izazova na ličnom nivou.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	

Emocionalna inteligencija (jačanje i upravljanje), zdrava samokontrola (ciljevi, ponašanje, navike), motivacija i samodisciplina (izazovi i rješenja).
Preporuke za ostvarenje ishoda
Vježbe vizualizacije ciljeva – korištenje "ploča vizije" (vision boards). Testovi ličnih stilova i vrijednosti – npr. testovi ličnosti, motivacije.

Oblast: B/ Socijalne i komunikacijske vještine, humani odnosi i prevencija nasilničkog ponašanja	
Ishod učenja	Razrada ishoda
B.II.1. Učenik primjenjuje naprednije komunikacijske vještine u međuljudskim odnosima	• Prepoznaje agresivno i nasilno ponašanje, te u skladu s tim predlaže mirovna rješenja i tehnike opuštanja.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
Zdravi i agresivni načini reagovanja, kompleksi i kako ih se osloboditi, izgradnja pomoći i povjerenja u odjeljenju (otvorenost i poštovanje).	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Forum teatar i igranje uloga – za uvježbavanje rješavanja sukoba. Grupne diskusije i peer feedback – za razvijanje kulture dijaloga.	
B.II.2. Analizira konfliktna ponašanja u javnosti, na društvenim mrežama i u školskom okruženju.	• Identificira uloge u konfliktu, uzrok i tok konflikta, te predlaže strategije za nenasilno komuniciranje. • Vrednuje granice prihvatljivog ponašanja na ličnoj razini i definiše pristup i strategije ukoliko se nađe u konfliktnoj situaciji.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
Aktivno slušanje (tehnike i praksa), komunikacija u konfliktnim situacijama (strategije), rješavanje sukoba (mirni dijalog), kultura komunikacije i postavljanje granica u međuljudskim odnosima, lične granice i asertivnost (zaštita sebe).	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
"Tišina i pažnja" vježbe – vježbe slušanja bez prekidanja. Mape socijalnih mreža – dijagrami odnosa u razredu, s osvrtom na saradnju i uloge.	

Oblast: C/ Moralni odgoj i odgovorno građanstvo	
Ishod učenja	Razrada ishoda
C.II.1. Razumije šta znači pojam inkluzivne kulture, politike i prakse za društveno okruženje i pojedinca.	• Upoređuje i objašnjava ulogu društva (kultura, politika, praksa) za pojedinca kroz segment posebnih potreba. • Ispituje sredinu koliko je inkluzivna po raznim pitanjima (škola, mediji, okruženje), te na osnovu toga pravi plan za inkluzivniji pristup.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
Lična i građanska odgovornost (prava i dužnosti), moralne norme i pravila, vrijednosti (razumijevanje i primjena).	
Preporuke za ostvarenje ishoda	

Debate o pravima i dužnostima – aktuelne teme iz društva. Učešće u Vijeću učenika – praktično učenje građanskog ponašanja.	
C.II.2. Vrednuje digitalno okruženje i pravila u istom.	• Prosuduje pravila ponašanja u digitalnom okruženju i utvrđuje vrijednosti digitalne etike kao segmenta nenasilne komunikacije.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
Razumijevanje različitosti i inkluzije, odgovorno korištenje društvenih mreža, digitalna etika (sigurno ponašanje na mreži).	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Projekti: "Naše vrijednosti" – istraživanje i predstavljanje različitih vrijednosti. Radionica o medijskoj etici i bezbjednosti – uz korištenje primjera iz medija.	

Oblast: D/ Zdrav način života i prevencija rizičnih ponašanja	
Ishod učenja	Razrada ishoda
D.II.1. Analizira pojam ovisnosti u kontekstu prehrambenih navika.	• Identificira ovisnost u prehrani, te traga za uzrokom na psihološkom nivou (mentalna higijena).
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
Moje prehrambene navike (u školi i kod kuće), prevencija zavisnosti (svijest i strategije).	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Radionice sa psihologom ili gostom stručnjakom – teme nasilja, zavisnosti, stres.	
D.II.2. Prosuduje vlastito stanje na mentalnom nivou i na razini emocionalne sfere, te ciljano primjenjuje strategije.	• Kreira okruženje koje održava mentalnu higijenu i aktivno primjenjuje tehnike relaksacije. • Formira grupu za samopomoć u skladu sa prepoznatim simptomima uz koordinaciju stručne osobe.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
Tehnike opuštanja (relaksacija), aktivno provođenje slobodnog vremena, sigurno ponašanje na društvenim mrežama, mentalna higijena, grupa za samopomoć.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Praktične vježbe relaksacije. Zdravi izazovi – sedmični izazovi u ishrani, snu ili fizičkoj aktivnosti. Učenje kroz stripove i videomaterijale – priče sa porukom i diskusijom. Rad u grupi za samopomoć uz stručni terapijski pristup (uz saglasnost učesnika).	

Oblast: E/ Obrazovne i životne vještine, priprema za budućnost	
Ishod učenja	Razrada ishoda
E.II.1. Analizira okruženje u kojem se nalazi i procjenjuje svoje mogućnosti u skladu sa budućom profesijom.	• Identificira svoje dobre i manje dobre strane, te usmjerava planski i sistematski ka budućem zanimanju.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
Kritičko razmišljanje (mediji, vrijednosti), organizacija vremena i obaveza.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	

Radionica: "Moj nedjeljni plan" – učenici prave raspored i analiziraju prioritete. Krićka analiza vijesti – ućenici porede izvore i provjeravaju taćnost. Kreiranje lićnog plana ućenja - identifikacija slabosti i ciljeva.	
E.II.2. Vrednuje i primjenjuje različite tehnike ućenja.	• Prosuđuje i primjenjuje tehnike ućenja koje odgovaraju stilu lićnosti s obzirom na sposobnosti u skladu sa inkluzivnom kulturom.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
Priprema za budućnost (opcije i planiranje, krićki stav prema različitim profesijama), samostalnost u ućenju (tehnike i motivacija).	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Testovi interesa i profesija – npr. Hollandov test. Gostujući predavaći iz razlićitih zanimanja – dijalog i pitanja. Izrada CV-a i priprema za intervju – praktićne radionice.	

Oblast: F/ Kulturno i prirodno naslijeđe, aktualna zbivanja	
Ishod ućenja	Razrada ishoda
F.II.1 Primjenjuje ekološku svijest u praksi sa akcentom na sinergiji pojedinca i zajednice.	• Zaključuje koliko mali korak pojedinca znaći ogroman pomak za zajednicu u smislu ekološke egzistencije.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
Ekološka svijest (koliko smo eko osviješteni), otpad (reciklaža, upravljanje), zaštita ćovjekove sredine, aktualna dešavanja u zajednici.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Gost predavać ili video: Pozvati lokalnog ekologa, ćlana planinarskog društva ili prikazati kratak dokumentarni video. Akcioni plan: Osmisliti mali razredni projekat – plakat, eko-poruka, sadnja drveća, mini-kampanja oćuvanja lokalne prirode. Šetnja ili virtuelna tura.	
F.II.2. Saćinjava mikro-eko plan na makro nivou.	• Analizira recikliranje otpada u sredini i saćinjava eko-plan osviještenosti za svakog pojedinca praćen medijskom kampanjom.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
Ekološka osviještenost, mikro plan, makro nivo, recikliranje-proces.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Pravljenje akcionog plana za recikliranje i usmjeravanje odlaganja otpada na odlagališta u saradnji s općinskim organima. Organizovanje kampanje u svrhu podizanja ekološke osviještenosti u mjesecu bitnom za oćuvanje eko-sistema (izabрати najpogodniji termin s obzirom na to da ih ima više; najpogodniji 22. april - Dan planete Zemlje).	

**III razred - opća gimnazija, matematičko-informatička gimnazija, gimnazija
informatičkih tehnologija, filološka gimnazija /1 čas sedmično/35 časova godišnje/**

Oblast: A/ Učenje i razvoj ličnosti	
Ishod učenja	Razrada ishoda
A.III.1. Razumije psihološke i fiziološke karakteristike adolescenta.	Objašnjava reakcije u skladu sa psihološkim i fiziološkim karakteristikama adolescenta.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
Psihološke i fiziološke karakteristike adolescenata.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Dnevnik ličnog razvoja: Učenici vode sedmični dnevnik refleksije o ličnim snagama, izazovima i napretku. Tematski videomaterijali i diskusije: Dokumentarci o adolescentima širom svijeta.	
A.III.2. Analizira sklonosti i sposobnosti na ličnom nivou.	Upoređuje i stavlja u odnos sklonosti i sposobnosti pri izboru interesovanja.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
Lični identitet i samoprihvatanje u adolescenciji (refleksije i fokus na snage), moja interesovanja, sklonosti i sposobnosti.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Radionice samoprihvatanja: grupni rad uz facilitaciju nastavnika ili pedagoga/psihologa.	

Oblast: B/ Socijalne i komunikacijske vještine, humani odnosi i prevencija nasilničkog ponašanja	
Ishod učenja	Razrada ishoda
B.III.1. Primjenjuje tehnike nenasilne komunikacije u timskom radu.	Imenuje zadatke u grupi, te definiše način rada i usmjerava „ja“ govor u komunikaciji kako bi bile uvažene potrebe svih članova grupe.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
Upravljanje sukobima u timskom radu (razvijanje fleksibilnosti i prilagodljivosti).	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Simulacije sukoba i pregovaranja: učenička gluma stvarnih konflikata iz školskog života.	
B.III.2. Razumije značaj javnog izlaganja.	Upoređuje javni nastup i izlaganje, te zaključuje koje ključne elemente treba uzeti u obzir.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
Prezentacijske vještine (priprema za nastupe i javno izlaganje), odnos prema drugima, utjecaj sredstava ovisnosti na društveni i profesionalni život, oblici nasilničkog ponašanja u različitim okolnostima (porodica, veza, sport).	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Radionice javnog nastupa: govor pred razredom, konstruktivna povratna informacija. Igre uloga: izvođenje scenarija iz svakodnevnog života koji zahtijevaju empatiju i komunikaciju.	

Oblast: C/ Moralni odgoj i odgovorno građanstvo
--

Ishod učenja	Razrada ishoda
C.III.1. Vrednuje primjenu bontona u životu pojedinca s refleksijom na društveno okruženje	• Prosuduje koliko je primjena bontona u privatnom životu s refleksijom na društvo izbor ili obaveza.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
Moj odnos i odgovornost (prema radu, porodici, školi, zajednici), bonton (izbor ili obaveza).	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Debate o društvenim pitanjima: učenici se pripremaju i diskutuju o aktualnim temama uz upražnjavanja osnova komunikacije baziranih na elementima bontona.	
C.III.2. Prepoznaje pojam diskriminacije u okruženju.	• Imenuje vrste diskriminacije uz objašnjavanje, te zaključivanje da je u osnovi „ti“ govor. Nereagovanje je jednako podržavanje nasilja i diskriminacije (šutljiva većina).
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
Građanski aktivizam (motivacija za angažman u zajednici), prepoznavanje i reagovanje na diskriminaciju i govor mržnje.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Projekti društvenog aktivizma: planiranje i sprovođenje mini-akcija u zajednici. Pozivanje različitih predavača: aktivisti, pravnici, predstavnici vlasti ili nevladinog sektora.	

Oblast: D/ Zdrav način života i prevencija rizičnih ponašanja	
Ishod učenja	Razrada ishoda
D.III.1. Identificira etiketiranje kao model nasilnog ponašanja.	• Kritičko promišljanje o objavama na društvenim mrežama i influencerima.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
Prehrana kod pojačanih tjelesnih i umnih napora, suočavanje s vršnjačkim pritiskom.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Plan jelovnika. Panel-diskusije sa pedagogima i psiholozima: tema stresa i mentalnog zdravlja.	
D.III.2. Razlikuje način rješavanja stresne situacije.	• Prosuduje i utvrđuje uzrok stresa, te kritički promišlja o načinu rješavanja (prevencija/balans; opijati).
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
Kritičko promišljanje o društvenim mrežama i influencerima (digitalni identitet) utjecaj stresa na mentalno zdravlje (prevencija i balans), opasnost narkotika (zdravlje i život).	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Mindfulness radionice: praktične vježbe disanja i fokusa.	

Oblast: E/ Obrazovne i životne vještine, priprema za budućnost	
Ishod učenja	Razrada ishoda
E.III.1. Objašnjava pojam „ekonomska pismenost“.	• Prepoznavanje i pripremanje za život kroz sferu ekonomisanja i razmišljanja o egzistencijalnom pitanju.
Poveznice sa ZJNPP	

Ključni sadržaji	
Ekonomska pismenost i odgovorno upravljanje novcem, priprema za donošenje važnih životnih odluka, moji ciljevi za budućnost (planiranje karijere i životnog puta).	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Radionice finansijske pismenosti: rad na budžetiranju u realnim životnim situacijama. Simulacije donošenja odluka: grupni rad na dilemama i izborima.	
E.III.2. Kreira vlastiti plan za budućnost.	• Utvrđivanje i vrednovanje vlastitih vrijednosti, sposobnosti i interesa na tržištu rada.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
Istraživanje opcija: fakultet, posao, kursevi, priprema za intervju (simulacija razgovora za posao ili fakultet).	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Karijerni planeri: učenici izrađuju svoj petogodišnji plan (školovanje, posao, ciljevi). Simulacija intervjua: praktičan rad jedan-na-jedan sa nastavnicima ili stručnjacima. Posjete firmama/fakultetima: organizovani izleti i informativni dani.	

Oblast: F/ Kulturno i prirodno naslijeđe, aktuelna zbivanja	
Ishod učenja	Razrada ishoda
F.III.1. Razvija inkluzivnu kulturu uvažavajući različite običaje i praznike.	• Analizira i prepoznaje karakteristike pripadnika multietničke zajednice.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
Kulturna svijest i uvažavanje različitih običaja, stvaralaštvo učenika.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Posjete različitim vjerskim ustanovama uz razgovor sa vjerskim službenicima s akcentom na običajima. Organizovanje okruglog stola na temu multikulturalnosti i uvažavanja. Izrađuje pano povodom svakog nastupajućeg praznika s porukom prijateljstva i dobronamjernosti u svrhu bogaćenja kulture na ličnom nivou. Posjete ustanovama za stara lica tokom praznika u svrhu jačanja volonterizma i prepoznavanja multietničnosti u zajednici.	
F.III.2. Kreira plan zaštite okoliša s akcentom na obogaćivanje flore i faune.	• Izrađuje plan aktivnosti za zaštitu čovjekove sredine po pitanju biljnog i životinjskog svijeta u saradnji sa drugim organizacijama i pojedincima.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
Borba za zaštitu čovjekove sredine, prirodne znamenitosti BiH.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Gost predavač ili video: Pozvati lokalnog ekologa, člana planinarskog društva ili prikazati kratak dokumentarni video. Akcioni plan: Osmisliti mali razredni projekat – plakat, eko-poruka, sadnja drveća, mini-kampanja očuvanja lokalne prirode.	

**IV razred - opća gimnazija, matematičko-informatička gimnazija, gimnazija
informatičkih tehnologija, filološka gimnazija /1 čas sedmično/30 časova godišnje/**

Oblast: A/ Učenje i razvoj ličnosti	
Ishod učenja	Razrada ishoda
A.IV.1. Vrednuje sebe u odnosu na okruženje i vlastite percepcije.	• Utvrđuje vlastite vrijednosti i ličnog rasta i razvoja kroz period školovanja.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
Procjena vlastitih mogućnosti i kapaciteta (gdje sam sada, a gdje želim biti, samorefleksija).	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Dnevnik refleksije – vođenje ličnog dnevnika o osjećanjima i promjenama. Kreativne radionice (npr. izrada kolaža "Ko sam ja danas, a ko želim biti").	
A.IV.2. Analizira pojmove samosvijest i zrelost.	• Upoređuje samosvijest i zrelost kroz ličnu prizmu s akcentom na budućnost.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
Odrastanje – šta to znači? (samosvijest i zrelost), moje srednjoškolsko putovanje (emocionalna retrospektiva).	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Grupne diskusije: lične vrijednosti i identitet kroz dileme, uparivanje s mentorima (npr. bivši učenici ili nastavnici).	

Oblast: B/ Socijalne i komunikacijske vještine, humani odnosi i prevencija nasilničkog ponašanja	
Ishod učenja	Razrada ishoda
B.IV.1. Vrednuje komunikacijske vještine.	• Identificira vještine u komunikaciji, kao i primjenjene tehnike. • Prosudjuje usvojene strategije verbalne i neverbalne komunikacije, te prezentacijskih vještina.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
Koliko se međusobno poznajemo (znamo li razgovarati), inventar socijalnih vještina.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Igranje uloga – simulacija pregovora i poslovne komunikacije. Debata: „Da li je timski rad važniji od individualnog doprinosa?“	
B.IV.2. Analizira pojam komunikacije i profesionalne komunikacije.	• Razlikuje i identificira bitne stavke koje karakterišu navedene vrste razgovora.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
Kultura komunikacije u profesionalnom okruženju, rad u timu i liderstvo (napredne socijalne vještine), zakonska odgovornost nasilnika i zaštita žrtve.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	

Prezentacija pred razredom uz „peer feedback“. Organizacija timskog projekta sa definisanim ulogama i rokovima.

Oblast: C/ Moralni odgoj i odgovorno građanstvo	
Ishod učenja	Razrada ishoda
C.IV.1. Primjenjuje Deklaraciju o univerzalnim ljudskim pravima	• Pronalazi i demonstrira neke od članova Deklaracije (primjeri iz javnog života-mediji).
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
Deklaracija o univerzalnim ljudskim pravima, društvena odgovornost (mladi kao nosioci promjena).	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Radionica sa pravnikom ili stručnjakom o radnim pravima. Mini-projekti: "Kako mogu doprinijeti zajednici?"	
C.IV.2. Razumije pojam profesionalne etike.	• Upoređuje pojam etike sa profesionalnom etikom, te objašnjava različitosti i sličnosti.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
Profesionalna etika (osnove radne odgovornosti).	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Analiza primjera iz stvarnog života (etičke dileme na poslu), simulacija potpisivanja ugovora ili radnog dana.	

Oblast: D/ Zdrav način života i prevencija rizičnih ponašanja	
Ishod učenja	Razrada ishoda
D.IV.1. Primjenjuje redovne zdravstvene preglede prevencije radi.	• Pokazuje odgovornost po pitanju vlastitog zdravlja.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
Zdrava ishrana (pravilne informacije iz medija o zdravlju, odgovorno ponašanje i percepcija zdravlja).	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Psihološka radionica uz podršku pedagoga/psihologa. Indeks tjelesne težine.	
D.IV.2. Razumije važnosti mentalne higijene i relaksacije u svrhu preveniranja sagorijevanja i anksioznih stanja.	• Objašnjava važnost da je briga o sebi ustvari briga za zajednicu, zajednička odgovornost.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
Mentalno zdravlje mladih (prevencija „burnout-a“ i anksioznosti), upravljanje stresom pred kraj škole (emocionalna podrška).	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Vođena relaksacija, mindfulness vježbe. Izrada „kutije pomoći“ sa alatima za smirenje i podršku.	

Oblast: E/ Obrazovne i životne vještine	
Ishod učenja	Razrada ishoda
E.IV.1. Vrednuje razvojni put i profesionalan pristup budućnosti.	• Prosuđuje rezultate tokom školovanja i donosi procjenu o načinu apliciranja i ispunjavanja cilja.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
Prijemni ispiti – kako se pripremiti? (savjeti i planiranje), učenje i ponavljanje za maturski ispit (organizacija znanja), upravljanje vremenom i obavezama (odgovornost i organizacija), završni ispit i proslava mature (planiranje i savjeti), završni razred: šta me čeka? (realni izazovi i promjene, moj CV i online profil (praktična izrada)	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Grupne sesije „učimo zajedno“ uz tutorstvo i mentorstvo. Vježbanje pisanja CV-a i motivacionog pisma. Kreiranje ličnog rasporeda i „to-do“ liste. Gostujući alumni – bivši učenici dijele svoja iskustva. Radionica izrade CV-a, LinkedIn profila i simulacija intervjua.	

Oblast: F/ Kulturno i prirodno naslijeđe, aktuelna zbivanja	
Ishod učenja	Razrada ishoda
F.IV.1. Vrednuje različitosti podneblja Bosne i Hercegovine.	• Utvrđuje činjenice i podatke za različita područja Bosne i Hercegovine te ih sublimira u dokumentarni film uz promoviranje rezultata.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
Najznačajniji kulturni spomenici u državi BiH, prirodne znamenitosti i turistički sadržaji, kulturni običaji naroda BiH.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Diskusija: Pitati učenike koje prirodne ljepote BiH poznaju i koje kulturne spomenike poznaju. Istraživački zadaci na temu.	
F.IV.2. Kreira ekološki osviješten kutak u okruženju.	• Razvija svijest stvaranjem ekološkog prostora koji šalje jasnu poruku da čuvamo ovo što imamo jer svi smo u prolazu na planeti Zemlji.
Poveznice sa ZJNPP	
Ključni sadržaji	
Ekološki standard (čista voda, zrak, zemlja).	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Podijeliti učenike u grupe, neka istraže po jednu znamenitost i njene ekološke izazove, te prezentuju. Akcioni plan: Osmisliti mali razredni projekat – plakat, eko-poruka, sadnja drveća, mini-kampanja očuvanja lokalne prirode (parkovi, drvoredi, cvjetnjaci, travnjaci i sl).	

E/ UČENJE, PODUČAVANJE

Rad sa odjeljenjskom zajednicom je specifičan. Prije svega to je odgojni rad. Na časovima odjeljenjske zajednice razrednici učenike podučavaju temama iz različitih oblasti. Svaki razred ima svoje specifičnosti i razrednici moraju posebno o tome voditi računa prilikom planiranja i realizacije časova odjeljenjske zajednice. Uzmemo li u obzir promjene koje učenici doživljavaju u tom periodu važno je kroz časove odjeljenjske zajednice razgovarati sa učenicima i pomoći im u razvoju.

U prvom razredu nastava treba biti usmjerena na stvaranje sigurnog i podržavajućeg okruženja. Uzimajući u obzir da učenici prelaskom u srednju školu dolaze u novu i često potpuno nepoznatu sredinu posebno treba obratiti pažnju na njihovu kvalitetnu adaptaciju. U prvom razredu je i važno raditi na prevenciji rizičnih ponašanja kao i razvoju socijalnih i emocionalnih vještina. Predavanja, radionice, igre uloga, grupni rad i refleksivne diskusije su preporučene metode. Naglasak treba biti na aktivnom uključivanju učenika u izgradnji međusobnog povjerenja.

U drugom razredu naglasak treba biti na jačanju obrazovnih i životnih vještina kao i samostalnosti. Važno je poticati zdrave stilove života. Razvoj kritičkog mišljenja i podrška učenicima u razumijevanju vlastitih emocija je vrlo važna u tom periodu, kao i razvoj empatije prema drugima. Interaktivne radionice, debatanne tehnike, simulacije stvarnih situacija i timski rad doprinose uspješnoj realizaciji ciljeva.

U trećem razredu važno je usmjeriti nastavu ka planiranju budućnosti. Nastavne jedinice treba realizovati uz aktivno učestvovanje učenika: izrada ličnih portfolija, simulacije intervjua, izrada karijernih mapa, timski projekti, diskusije i prezentacije. Učenike treba motivisati da istražuju vlastite potencijale i prepoznaju prilike u okruženju.

U četvrtom razredu fokus treba staviti na tranziciju iz srednje škole u svijet odraslih. Preporučuje se rad kroz realne situacije: simulacije razgovora za posao, pisanje CV-a, panel diskusije, gostujuća predavanja, vježbe ličnog predstavljanja i refleksivne radionice. Važno je osigurati emocionalnu podršku, osnažiti kompetencije za samostalni život i podstaći proaktivnost.

F/ VREDNOVANJE U ODGOJNOM RADU

Vrednovanje u odjeljenjskoj zajednici u srednjoj školi ima poseban značaj jer se odnosi na razvoj ličnosti učenika, socijalnih vještina i međusobnih odnosa. Za razliku od klasičnih predmeta, ovdje se vrednuju stavovi, angažman, komunikacija i spremnost na saradnju.

Nastavnik treba pratiti aktivno učešće učenika u diskusijama, njihovu inicijativu i doprinos zajedničkim aktivnostima. Poseban naglasak stavlja se na poštivanje pravila, odgovornost i spremnost na preuzimanje obaveza u razredu. Vrednovanje u odjeljenjskoj zajednici uključuje i praćenje socijalnih kompetencija poput tolerancije, solidarnosti i razvijanja timskog duha.

Umjesto brojčanih ocjena, češće se koristi opisna povratna informacija. Učenici se podstiču na samovrednovanje i međusobno vrednovanje, čime jačaju osjećaj odgovornosti i samosvijesti. Proces vrednovanja treba biti motivirajući i usmjeren na napredak, a ne samo na uočavanje nedostataka.

Na ovaj način odjeljenjska zajednica doprinosi formiranju pozitivne klime u razredu i razvoju demokratske kulture među učenicima.

